

Kapitola 6. HENOCH – PRVNÍ POZITIVNÍ VÝSLEDKY

Pokračujeme nyní dále v příběhu člověka, který nám Bible popisuje. V počátečních podmínkách krajně neuspokojivého duchovního a mravního vývoje se náhle (v sedmé generaci) objevil člověk, který byl jiný. Dostal jméno Henoch (Enoch) a již jsme se o něm zmiňovali. Byla to postava natolik výjimečná, že působí až kontroverzně.

Židovskou tradici Henoch velmi zajímal a existuje o něm poměrně velké množství legend a zpráv v mimobiblické literatuře a to od poměrně solidních zdrojů (např. deuterokanonická Kniha moudrosti), až po - co do závažnosti okrajové - pseudoepigrafy Henochovy knihy.

Dopis Hebrejům o něm píše toto:

„*Vírou byl Henoch přenesen, aby **nespatřil smrt**. A nebyl nalezen, protože **ho Bůh přenesl**, neboť před tím než byl přenesen, měl svědectví, že se líbí Bohu.*“ (Heb 11:5; Český studijní překlad)

Nanebevstoupení Henocha

Poznámka: Co o tomto Henochovi dále víme? Henoch byl potomkem Šeta, Adamova syna. Šet měl být náhradou za Abela, jehož Kain zabil. O Šetovi je psáno, že *byl (Adamem) zplozen k jeho podobě a podle jeho obrazu*. Z původního textu přitom není jasné, zda k obrazu Adamovu (což by bylo zvláštní) nebo k obrazu Božímu (což se zdá pravděpodobnější). V době Šetova syna Enoše začalo být uctíváno jméno JHWH.

Henoch se od svých vrstevníků natolik lišil, že musel být Bohem přenesen pravděpodobně z důvodu jeho bezpečnosti. Vzniká tady ale přirozeně otázka **KAM BYL PŘENESEN?** Co to znamená, že byl přenesen. Dopis Hebrejům odpověď nedává. Lze to zjistit jinak?

SYN ČLOVĚKA

Biblický pojem „syn“ („dcera“) představuje v právním smyslu dědice¹ nějakého majetku, vlastností – nějakých hodnot. A je v Písmech poměrně často v tomto smyslu i používán. *Synové Izraele (Jákoba), dcery Sionu, dcery Egypta a Babylonu, syn Davidův, synové Nejvyššího* atd.

Označení „syna člověka“ uplatňuje Bible na jedince lidského rodu, kteří svým životem prokazují, že si uvědomují určitou mravní odpovědnost a aktivně podporují naplnění úkolu daného prvnímu člověku při jeho stvoření - ve smyslu původního cíle. A jsou Bohem takto přijímáni. Tímto úkolem je naplnění velice komplexního příkazu „podmanění země“. Doslova jde totiž o termín syn Adamův, *ben/bar Adam* (a' dam = člověk).

Osobní vývoj Henocha byl převratnou událostí. Byl prvním, kdo tzv. chodil s pravým Bohem. Skutečný význam tohoto člověka Písma poměrně úspěšně zakrývají. Není nijak zvlášť preferován ani oslavován. Je zcela zastíněn postavami mnohem menšího významu, jako např. starověkým Noemem, Abrahamem a řadou pozdějších proroků a svatých církevního panteonu.

Jeho význam ale náhle vynikne, uvědomíme-li si, že právní hebrejský termín, jež čeština překládá jako „syn člověka“ – *ben (bar) adam*, hebrejská (aramejská) Písma později na některých místech mění na tvar *ben (bar) enoch*.

A to je pro nás informace zcela zásadního významu.

Ačkoliv nám starozákonní spisy dávají o Henochovi jen minimum konkrétních informací, máme zde indicie mimořádného významu. Vzhledem k tomu, že se lidé hned na počátku vychýlili z plánované trasy vývoje, musel být Henoch prvním, který se k ní nějakým způsobem vrací a stává se i symbolem a vlastníkem lidského dědictví. Svě současníky se pravděpodobně snažil přimět zpět k obrácení, což jej málem stálo život. (Juda 14)

Henoch si patrně první uvědomil nutnost iniciativy nikoliv jen ve svůj osobní prospěch nebo jen ve prospěch vlastní rodiny, ale i nutnost iniciativy ve prospěch celku, ve prospěch celého lidstva.

To je ve stručnosti poselství pojmu platného pro všechny následující generace – „syn člověka“; doslova syn Adama, později syn Henocha neboli dědic Adama, dědic Henocha.

Poznámka: V této době byl Henoch na počátku své cesty, a nelze zde ještě počítat s jeho duchovní vyspělostí a kultivovaností. Na své současníky „hřímá“, hrozí Božími soudy a záhubou. Henoch nemohl být nikým jiným než synem své doby, žijícím v této době. Potenciál jeho kvality, zřejmý z jeho počátečních sklonů, se musel ještě rozvíjet, prokázat a potvrdit. Tak si vysvětlujeme důvod jeho vynětí z destruktivního prostředí své doby. Elohim prostě viděli, že je jiný, perspektivní a vzácný, a vzali jej pryč.

¹ Přesněji v židovském smyslu přijetí za syna znamenalo přijetí za dědice.

Vzhledem k tomu, že Noe je Henochův pravnuke a všechny ostatní rodové linie byly vyhlazeny globální katastrofou, je Henoch doslova „druhým Adamem“ - otcem celého dnešního žijícího lidstva.

Proč je to důležité? Henoch dostal jako první přímo od Boha potvrzení o svém schválení. Dále je o něm psáno, že „*nespatřil smrt*“.

To jsou superlativy, kterých se kdekomu smrtelníku jen tak nedostalo. Je možné, že by se tento člověk stal adeptem naděje, které byla lidem dána na počátku? Naděje na časově neomezený život?

Pokud by tomu tak skutečně bylo, měla by o tak významné události být pro nás v Písmech zaznamenána alespoň nějaká zpráva, nějaká stopa umožňující pokročit v poznání.

A skutečně, v biblické zprávě se z období po potopě opravdu objevuje postava, která splňuje všechny kladené požadavky. Následující spjitosti jsou velice překvapivé.

MELKISEDEK

Abraham a Melkisedek, tapisérie

Melkisedek, král Sálemu, se v 1. knize Mojžíšově objevuje jako současník praotce všech Hebrejů, Abrahama (tehdy ještě Abram). Po Abramově vítězství nad koalici králů vychází Abramovi vstříc a přináší chléb a víno jakožto rituální poživatiny, jelikož byl knězem Nejvyššího.

Melkisedek přichází, aby Abramovi požehnal a Abram mu odevzdává desátek z kořisti.

Celé toto setkání tedy respektuje jakýsi dobový ritus. Kniha Židům dává k této postavě následující komentář:

„*Tento Melkisedek, král Sálemu a kněz Nejvyššího Boha, vyšel vstříc Abrahamovi, když se vracel po vítězství nad králi. Požehnal mu a Abraham mu z veškeré kořisti dal desátý díl. Jméno Melkisedek se*

vykládá jako král spravedlnosti, král Sálemu pak znamená král pokoje. Je bez otce, bez matky, bez předků, jeho dny nemají počátek a jeho život je bez konce. A tak podoben Synu Božímu zůstává knězem navždy. (Žid 7:1-3; EP) „*Hled'te, jak vznešený je ten, jemuž sám praotec Abraham dal desátek, nejlepší část své kořisti... A není sporu že větší žehná menšímu.*“ (Žid 7:4-7; EP)

To je zářezující popis velice podivné postavy. Jako by byla až vytržena z dosavadního kontextu Bible, která jak jsme si ukázali a ještě ukážeme, je jinak velice realistická. Co si počít s takovou postavou?

Rozeberme si nejprve okolnosti, které můžeme z popisu tohoto Melkisedeka vydedukovat. K čemu zde muselo dojít?

Do starověkého města zvaného zde Sálemu přišel jednoho dne záhadný cizinec. Není schopen uvést naprosto žádné své personálie - rodiče ani předky, a dokonce ani svůj věk a místo původu!

Poznámka: Uvědomme si, že potopou bylo vše zničeno. Krajina se zcela změnila.

Přesto se po nějaké době stává králem tohoto městského státu a aby toho nebylo málo, stává se rovnou i knězem. Dochází zde ke zdvojení funkcí, což nemá biblický precedens jak předtím, tak ani období ještě velmi dlouho potom (až do Ježíše a zde ještě jen formálně).

Jak by k takové nejvyšší paradoxní události mohlo dojít? Kdo svěří osud celého města do rukou neznámého cizince? Jediné vysvětlení je takové, že to musel být člověk, který si získal důvěru nejen svými mimořádnými znalostmi a schopnostmi, ale také velmi přesvědčivým charakterem. Jméno, jež si vydobyl, nese atribut spravedlnosti a město, kterému vládne nese název pokoje.

Později i Židé nazvou své hlavní město „Jeru-šalajim“ (Jeru-salem, Jeruzalém – město pokoje).

Poznámka: V historických dobách byl rodový původ odpovědných osob (aristokracie) velice důležitý. Ze zkušenosti se vědělo, že vlastnosti a schopnosti se dědí v pokrevní linii. Vývoj vlastností se tak dal dobře sledovat. V některých kulturách je dodnes součástí osobního jména jméno otce (Rusko) nebo i dalších předků (semitské národy). Všimněme si dále, že jména s tímto králem spojovaná neobsahují žádné superlativy, jako Veliký, Chrabrý, Sličný atd., ani nejsou spojena s vojenstvím, jak to známe z dějin. Naznačuje to leccos o nadčasovém formátu tohoto muže. Právem jej kniha Židům popisuje jako vznešeného.

Tyto charakteristiky velmi dobře vyhovují našemu hledanému Henochovi – tedy tomu JENŽ BYL PŘENESEN (přes potopu?). Tento člověk prožil několik set let (365) před biblickou potopou. Od jeho „evakuace“ je to do

potopy dalších asi 640 let², které strávil neznámo kde. Mimobiblická literatura a židovské legendy říkají, že byl v přímém kontaktu s elohim, anděly I. nebes.

Tyto dlouhodobé zkušenosti a kontakty by odpovídaly mimořádným schopnostem a znalostem tohoto muže. A to, že byl anděly přenesen přes potopu a vrácen zpět do prostředí obnovené země, zase dobře odpovídá nemožnosti identifikovat jeho původ a to jak časový, tak i místní. Pravděpodobně ale přesvědčil své posluchače o tom, že přichází z dob velmi dávných³.

Ačkoliv to vše vypadá na první pohled příliš fantasticky, zkusme brát celou tuto biblickou kauzu jako pracovní údaj. Pochopení totožnosti a významu této velmi důležité biblické postavy nám totiž otevírá cestu k pochopení mnoha dalších částí Bible.

PODOBENSTVÍ O PŠENICI A KOUKOLU

Pomůže nám to například porozumět tomu, o čem skutečně Ježíš hovořil ve svém podobenství o pšenici a koukolu.

„Předložil jim jiné podobenství: „S královstvím nebeským je to tak, jako když jeden člověk zasel dobré semeno na svém poli. Když však lidé spali, přišel jeho nepřítel, naseł plevel do pšenice a odešel. Když vyrostlo stéblo a nasadilo na klas, tu se ukázal i plevel. Přišli sluhové toho hospodáře a řekli mu: „Pane, cožpak jsi nezasel na svém poli dobré semeno? Kde se vzal plevel?“ On jim odpověděl: „To udělal nepřítel.“ Sluhové mu řeknou: „Máme jít a plevel vytrhat?“ On však odpoví: „Ne, protože při trhání plevelu byste vytrhali i kořenu i pšenici. Nechte ať spolu roste obojí až do žně; a v čas žně řeknu žencům: „seberte nejprve plevel a svažte jej do otýpek ke spálení, ale pšenici shromážděte do mé stodoly.“ (Mat 13:24-30; EP)

Jak tomu rozumět? Ježíš sám dal svým učedníkům návod pro porozumění tomuto podobenství:

„Rozséváč, který rozsévá dobré semeno, je Syn člověka a pole je tento svět. Dobré semeno jsou synové království (semeno ženy), plevel jsou synové toho zlého (semeno hada); nepřítel, který jej naseł, je ďábel. Žeň je skonání věku a ženci jsou andělé.“ (Mat 13:37-39; EP)

Toto podobenství bývá přesto chápáno nesprávně. Vzhledem k tomu, že titul *Syn člověka* bývá striktně uplatňován na Ježíše, nabízel se zcela spontánní, leč mylný výklad tohoto podobenství. Podle něj rozséváčem byl Ježíš a sklizeň by měla proběhnout někdy na konci věku – v době posledního soudu. Jak je ale potom možné, že sám Ježíš posílá své učedníky na takovou žeň?

„Ježíš jim řekl: „Můj pokrm je, abych činil vůli toho, který mě poslal, a dokonal jeho dílo. Neříkáte snad:“ ještě čtyři měsíce a budou žně?“ Hle, pravím vám, pozvedněte zraky a pohleďte na pole, že již zbělela ke žni. Již přijímá odměnu ten, kdo žne a shromažďuje úrodu k věčnému životu, aby se společně radovali rozséváč i žnec. Přitom je pravdivé rčení, že jeden rozsévá a druhý žne. Já jsem vás poslal, abyste žali tam, kde jste nepracovali.“

(Jan 4:34-38)

Rozséváč v tomto podobenství tedy nebyl Ježíš, ten patřil zjevně k oněm žencům. Kdo je ale potom rozséváč? Evangelium nás v této otázce dokonce nenučí k žádným složitým analýzám – dává přímý návod. Matoušova 13. kapitola obsahuje na konci série podobenství tento dovětek:

„Toto vše mluvil Ježíš k zástupům v podobenstvích; bez podobenství k nim vůbec nemluvil, aby se splnilo, co bylo řečeno ústy proroka: „Otevřu v podobenstvích ústa svá, vyslovím, co je skryto od založení světa“.

(Mat 13:34-35, EP)

ZALOŽENÍ SVĚTA

Zde bude třeba nejprve vysvětlit jeden pojem. Bible dělí dějiny světa na velmi dlouhá časová období – tzv. věky (věk – hebr. *'olam*, řecky *kosmos* nebo *aión*). Ježíš a jeho apoštolé žili ve své době na konci jednoho takového důležitého cyklu. Řecký termín „*kosmos*“ se překládá jako věk, ale také jako svět – ve smyslu určité etapy. Rozumělo se tomu tedy tak, že každá z oněch etap – věků - byla specifickým světem. Tomuto chápání je velice pěkně rozumět v knize 2. Petra 3:5:

„Vodou byl tehdejší svět (kosmos) zatopen a zahynul. Týmž slovem jsou udržována nynější nebesa a země (tedy nynější svět), dokud nebudou zničena ohněm.“

² Nejen moderní astrofyzika, ale i Bible hovoří o relativitě času, kdy u Pána je tisíc let jako jeden den a jeden den jako tisíc let. Vzhledem k tomu mohlo jít (měřeno časem mimo naši planetu) o mnohem kratší časový úsek. Nebudeme prozatím řešit, jak těmto číslům rozumět, zda alegoricky nebo reálně a podobně neřešme přísně ani i biblickou chronologii. Vezměme je prozatím jako pracovní „fakt“.

³ V židovské tradici a pověstech je dokonce jedna legenda, které přešla i do obecného povědomí. Je to folklórní postava „věčného Žida“. Ten neumírá, putuje světem a přechází z generace na generaci – Ahasver. Přestože Bibli nelze co do závažnosti srovnávat s legendami a pseudoepigrafy, stojí tyto zprávy určitě alespoň za povšimnutí jako určitá reminiscence.

Problému lze tedy rozumět tak, že věci *skryté od založení světa*“ jsou věci skryté od založení nynější epochy. Protože došlo k totálnímu přerušení civilizačního vývoje, máme o předchozí epoše jen minimum průkazných informací. Ve spojitosti s ní jde tudíž o věci skryté.

Podle biblického podání byla tehdy stávající lidská populace vyhlazena a v symbolickém jazyku bylo zaseto nové semeno – nové lidstvo, v nové naději. Z dalšího rozboru postupně vyplývá, že právě Henoch hrál v této obnově klíčovou roli. Zde se nám skutečně nabízí biblický Henoch (skrže svého potomka Noema), jako onen rozséváč z Ježíšova podobenství ...

Genetická příměs potomků Hada však nebyla a ani nemohla být potopou zcela vymýcena. Ihned po založení nového světa vyrašil i „koukol“. Lidstvo ale bylo tímto radikálním selektivním procesem zbaveno nejhoršího.

Na rozdíl od onoho světa v našem světě už pravda a láska v konečném důsledku má šanci zvítězit nad *lží a nenávisť*.

Poznámka: Není v omezených možnostech této publikace rozebírat fenomén „biblické“ potopy. Tato problematika je velmi rozsáhlá a koliduje s klasickou vývojovou geologickou a paleontologickou teorií. Neklamné stopy globální katastrofy jsou na Zemi jasně patrné. Jednou z nich je např. všudypřítomná a velmi rozsáhlá fosilizace, jejíž produkty se nacházejí po celé planetě a která se neobejde bez náhlých překryvů vrstev (naplavenin). Při běžném fungování biosféry k významější fosilizaci nedochází. Navíc ve skutečnosti nelze hovořit o biblické potopě, protože jako legenda je velká potopa obsahem mýtů snad všech národů světa, včetně ostrovních národů. Vědci nevedou spor o faktu globální katastrofy, jako spíše o jejím datování, příčinách a podobě – pád asteroidu, zřícení orbitálního ledového prstence atd. Ačkoliv biblická zpráva o potopě působí velmi stylizovaně, bereme ji v této publikaci pracovním jako nedokazovaný fakt (postulát). Asi nejkompaktnější poznatky ohledně pozůstatků kataklyzmatu obdobného charakteru a to v geologicky poměrně nedávné době shromáždil prof. Dr. Walter J. Veith z Univerzity Západního Kapska (JAR). (Např. jeho kniha *Genesis konflikt* nebo série přednášek „*Kde jsme ztratili křídla*“.)

PRVNÍ ÚRODA

Na konci stanovené éry začal Kristus coby „žnec“ s výběrem lidí, kteří díky mnohageneračnímu vývojovému procesu a začali výrazněji projevovali duchovní vlastnosti (narodili se z ducha) – s výběrem křesťanů.

Po odkrytí působí tyto spojitosti natolik nápadně, že se lze až s podivem pozastavit nad tím, jak je možné, že zůstaly doposud bez povšimnutí. A tak nám přichází znovu na mysl, že Ježíš „*nikdy nemluvil k zástupům jinak než v podobenstvích, aby vyslovil to, co je skryto ...*“. Řekl patrně jen to, co bylo nutné, aby to, co je skryté, zůstalo zachováno.

Zdá se, že odkrytí těchto věcí mělo mít smysl až pro budoucí generace. Pro jeho současníky, a dokonce i apoštoly, by bylo bývalo mnohé z těchto informací stále ještě neúnosné, jak o tom budeme ještě hovořit.